

VAN TWEE
OUDE
VROUWTJES
EN EEN HEG

door
HENDRIKA KUYPER-VAN OORDT

KLEIN IS VEELAL HET LEVEN VAN OUDE dorpsvrouwtjes. Doch meent men soms, dat in kleine kommetjes water geen hevige stormen kunnen woeden?

Mina en Antje hebben vroeger lang naast elkaar gewoond. Ze waren toen, wat ze zelf thans noemen: „in de fleur.” Ze hadden huis en hof, een man, kinderen, en behalve dit materiele, althans tastbare bezit, ook de eigenschappen, welke de kracht harer jonge en middelbare jaren haar toevoerde. Zij waren vlijtig, zuinig, zindelijk, bedrijvig in de weer, en soms een weinig bazig. Want de mannen waren den ganschen dag op 't werk, en als 't huisbeleid een vastberaden optreden eischt, dan wil de aldus beweeglijk gemaakte energie wel eens verder om zich heen grijpen, over geldende grenzen heen.

Met andere woorden: twee brave vrouwen, die er allebei „wezen mogen,” bemoeien zich soms erg met elkaar. En dat niet steeds in strikt vriendschappelijke zin.

Nu hadden zoowel Mina als Antje, naaste bureu, bij haar huis een erfje. En 't was opmerkelijk, dat aan den voorkant, den straatkant, altijd alles even stil en correct bleef. De vrouwen hadden, evenals alle inwoners van het plaatsje, een diep respect voor „den gevel.” De verf daar was zoo frisch en gaaf als hadden eerst gisteren de schilders hun potten donkergroen en wit aan 't dun hengseltje overgedragen van Mina naar Antje, of omgekeerd, om opnieuw aan den arbeid te tijgen, als de zon of de regen iets mocht hebben verweerd. De

ruiten, helder gezeemd, blonken als spiegels; 't sprak wel vanzelf, dat de gordijntjes blank als versch gevallen sneeuw, en onberispelijk gestreken waren, en de geraniums daarachter enkele bladeren, die groen, en bloemschermen, die gaaf waren, droegen, omdat alles wat uitgebloeid of vergeeld was, zorgvuldig uit de planten werd weggeknepen.

Als Mina en Antje soms gelijktijdig „vóór” kwamen, dan zeiden ze tot elkaar . . . niets. Heelemaal niets, ook nimmer een boos woord. Want ze waren nette, fatsoenlijke vrouwen, en ze zouden zich de oogen uit het hoofd schamen om ruzie te maken op haar stoep. Ze keken niet eens naar elkaar. Ze vatten haar kan melk of broodje maar vlug aan, en schoten er mee naar binnen. Ze hadden er wel liever elk een anderen leverancier op na gehouden, die op een verschillend tijdstip kwam. Maar dat ging op dit dorp nu eenmaal niet.

Ze waren ook te netjes en te ordentelijk, om veel over elkaar te klagen, als ze soms bijgeval alleen in den kruidenierswinkel van Na Komijn stonden, alhoewel Na daar anders wel grage ooren naar had. Ze zuchtten maar eens diep uit de borst, zeiden, dat je alles niet zeggen kon, en verklaarden, dat 't dán maar beter was, om scha en ongelijk te lijden. Maar ze zeiden 't allebei; en beider zucht was even oprecht gemeend, zoodat ook daarna niet te beslissen viel, aan wier zijde die schade en dat ongelijk dan eigenlijk was.

Tusschen beider erfjes was een heg, maar geen dichtte. Die was eigenlijk nogal kaal en open aan den voet, een planken schutting had 't beter gedaan. Er liepen kippen, goed te onderscheiden in witte en zwarte. Doch 't was deze maar niet aan 't verstand te brengen, dat ze op 't terrein harer respectieve meesteressen dienden te blijven. En dat het „wegbrengen” van een ei kort en goed iets onvergeeflijks was. Een schutting, en een flinke hooge, zoodat men als bureu elkander niet altijd ziet, had veel voorkömen. Ze had Piet van Mina, en Barend van Antje, gescheiden gehouden, want 't had geen zin gehad om tegen die stomme planken de vuisten te ballen, en te roepen: „Kom eris op, as je durft.”

Doch 't was niet alleen, dat deze heg gebrekkig de grensscheiding regelde. Op zich zelf reeds, door de functie, die zij, naar dorpsgewoonte, vervulde, bracht zij meer tweedracht teweeg dan kippen en kinderen samen. Want zij moest dienen als droogrek voor de huishouddoeken der beide gezinnen. En hoe wil men nu bij zoo'n grillig ding als een levend geboomte, nauwkeurig registreren, hoeveel takjes en twijgjes aan iedere buur toekomen? Hoe zal men de kracht van den wind bilijk uitmeten, en de warme zonnestrallen eerlijk verdeelen? Als er een doek in 't zand ligt, is het dan, bij wederkeerig onvoldoende gebleken goede trouw, uit te maken of die doek bij 't afwaaien altemet een handje is geholpen? Kon Antje, die zoo gekkelijk wijs was met haar dikke poes, dat valsche merakel dan niet in de keuken houden, of tenminste zorgen, dat ze niet over de heg ging kuieren om vuile voeten te zetten op Mina's waschje? Dan was 't Mina's goed recht toch om „smerrige kat” te roepen, en met een klets water er naar te gooien . . . als was 't dan honderdmaal, dat ze nu haar doeken meteen weer in de tobbe kon steken, ook de andere, welke de poes niet had aangeraakt. Maar Antje riep prompt terug van: „dierenbeul.” Want als die leelijke zwarte haan boven op de heg stond te kraaien — en de haan veegde óók z'n pooten niet eerst af — dan zou zij enkel maar 'n beetje wuiven, en zeggen: „ksst . . . ksst . . . beessie,” omdat zij 't niet

over d'r hart kon krijgen om stomme dieren kwaad te doen.

— Wat kibbelt en kijft men al niet, en maakt 't elkander moeilijk over nietigheden. Maar als 't leven bijna voorbij is, en grootere dingen zijn ervaren dan de wrijvingen van allen dag — kan er dan geen inkeer zijn? —

Mina en Antje zijn bedaagd geraakt. Ze waren beiden reeds lang te voren verhuisd, naar verschillende hoeken van 't dorp. Toen keven ze niet meer, want de gelegenheid ontbrak. Met een verre en een vreemde kun je vrede houden. In den winkel van Na Komijn werden geen zware zuchten meer geslaakt. En kwamen de twee elkaar in de dorpsstraat tegen, dan zeiden ze zuinig: „dag Mina,” en „dag Antje.”

— Hoe loopt het toch soms wonderlijk in de wereld! Mina woont met haar gebrekkigen ouden man in een huisje aan den Lagendijk. En Antje heeft nu geen man meer, ze moet bij haar zoon Barend intrekken. Barend en Mina's man zijn buren, gelukkig maar achterburen, hun lange moestuinen liggen er tusschen. Maar die beide tuinen zijn aan 't eind, daar waar de kool groeit, gescheiden . . . door een heg.

Het jaar loopt ten einde, reeds is Kerstmis in 't zicht. 't Heeft ruig gevoren, nu worden de spruitjes goed. Antje is nog een kras wijfje, ze neemt haar schoondochter graag wat uit de hand; ze heeft gezegd: „Meid, la mijn nou 'n maaltje van de stronk hale, 'k doe 't met plezier, en 't is 'n frissche kou van morge, beter as die damp.”

En Mina was net van plan om vanmiddag es worst met boerenkool te eten, nou de vorst er over is gegaan.

— Nu zijn er geen kinderen, geen kippen, geen katten meer, en voor 't drogen van doeken is de heg te ver

weg in de tuinen. Er is niets meer van vroeger dan twee oude buurvrouwtjes, die elkander in haar beste dagen bestookt en geplaagd hebben, en haar eigen ziel 't meeste kwaad berokkendend.

„Morgen Mina.”

„Morgen Antje.”

„Nou worde de spruitjes pas lekker.”

„Zeg dat wel, 'k zei al tege me man, lane me nou vandaag es stampot ete, de kool zal nou niet zoo stug meer weze.”

„We benne nog ereis weer opnieuw bure geworden, 't is toch casueel.”

Ze hebben beiden haar korf neergezet op den hard bevroren grond, met leege handen staan ze ter weerszij van de heg.

„We konne vroeger niet zoo best met mekaar overweg.”

„Nee, dat konne we net niet.”

„Ik wis 't wel, van de tuine, toen 'k bij me zoon introk. Maar ik doch nou zoo, we moste niet weer op nieuw beginne, 't korte poossie dat we der nog benne motte we nou zien in vrindschap door te brenge.”

„Dat doch ik bij me eige ook al, mèt dat 'k hoorde, dat je bij je zoon kwam.”

„'t Is nou temee Kerssemis, en hoe kenne we nou strakkies zinge van: Vrede op aarde, as we in ons hart weer wille gaan kifte?”

„Dat ken immers nooit.”

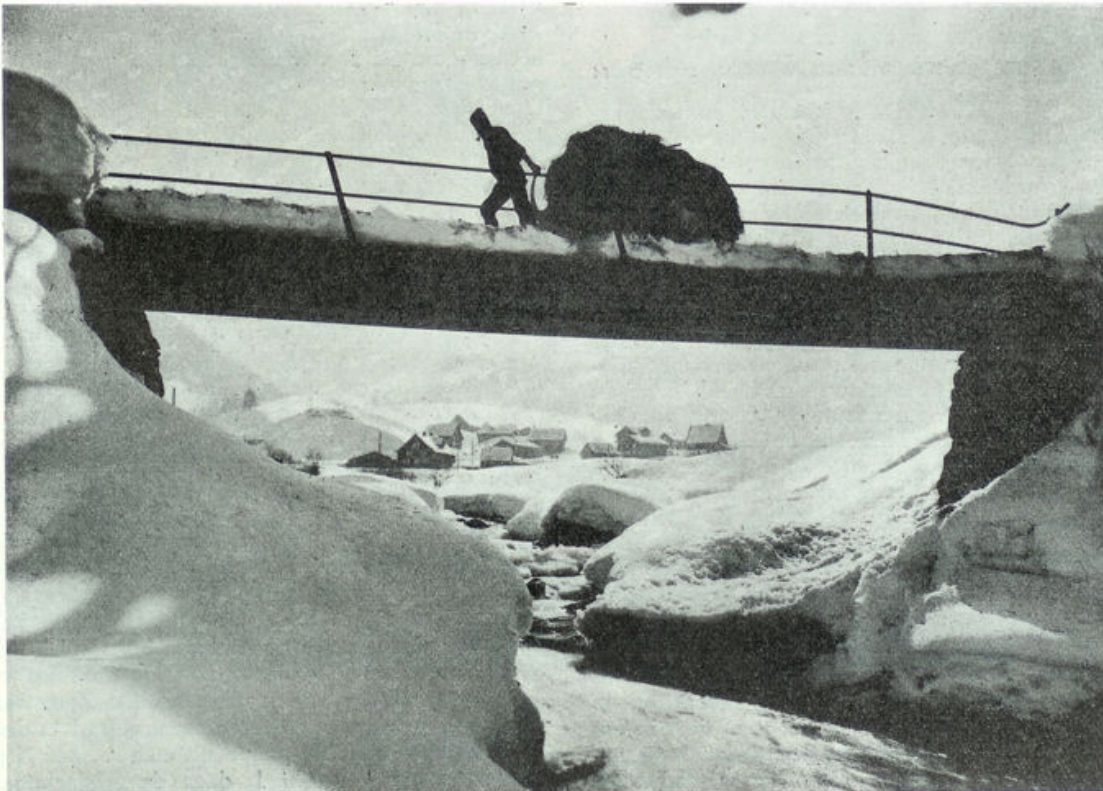
„'k Had wel es inschikkelijk voor je kenne weze.”

„Mensch, zeg dat niet, 't lag al zoo wel an mijn.”

„Nou, late me dan mekaar de hand der op geve.”

„Me kenne niet beter doen.”

En over de heg heen reiken twee oude vrouwtjes op 't laatst nog elkaar de zusterhand.

Agfa-Isochroomopname

.... Witter dan wat ooit de wereld kan weven
Ligt op het bergland een sneeuwen gewaad....